

Tytuł: Przemoc ze względu na płeć nie jest nieunikniona. Od rzecznictwa organizacji praw kobiet do polityk publicznych w zakresie pierwotnej profilaktyki przemocy w Wielkiej Brytanii i Polsce

Przemoc wobec kobiet i dziewcząt, a także inna przemoc ze względu na płeć (ang. gender-based violence – GBV), to jedno z najpowszechniejszych naruszeń dla praw człowieka, skrajna forma dyskryminacji, zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia publicznego. Przemoc fizyczna i seksualna wobec kobiet ze strony partnerów, w przestrzeni publicznej jest bardziej prawdopodobna niż udar mózgu, cukrzyca i choroby serca wśród kobiet, prowadzi do śmierci i niepełnosprawności. Zjawisko to pozostaje powszechne, a państwa nie realizują skutecznie obowiązku przeciwdziałania mu.

Projekt bada, jak organizacje działające na rzecz praw kobiet w Wielkiej Brytanii i Polsce wpływają na prawo i polityki publiczne dotyczące zapobiegania przemocy – a dokładnie: pierwotnej prewencji/profilaktyki, czyli działań, które mają zapobiegać przemocy zanim do niej dojdzie, adresując przede wszystkim jej źródła. Profilaktyka pierwotna wykracza poza rozwiązywanie indywidualnych przypadków przemocy. Jej celem jest zmiana czynników społecznych i kulturowych, które zwiększają prawdopodobieństwo przemocy, takich jak szkodliwe stereotypy, nierówna dynamika władzy i szkodliwe normy społeczne. Obejmuje ona m.in. szeroką edukację równościową, przeciwdziałanie stereotypom i toksycznym wzorcom płci, skuteczną walkę z dyskryminacją – na wszystkich poziomach, zarówno interpersonalnym, jak i systemowym, oraz promowanie zdrowych relacji i upelnomocnienia kobiet. Badania pokazują, że prewencja pierwotna choć niezbędna, ale nadal jest pomijana – polityki państw skupiają się głównie na leczeniu skutków, zamiast oddziaływać na przyczyny.

Wielka Brytania jest jednym z niewielu państw, w których zostały opracowane i wdrożone polityki uwzględniające pierwotną prewencję przemocy wobec kobiet i GBV (np. strategia Equally Safe w Szkocji). Polska, mimo postulatów społecznych i zobowiązań międzynarodowych, wciąż takich polityk nie posiada. Projekt ma na celu:

- zidentyfikowanie aktorów i strategii rzeczniczych w obu krajach;
- zbadanie, jak organizacje ramują i definiują prewencję;
- przeanalizowanie form oporu i „backlashu” (kontreakcji na postępową zmianę), z jakimi się spotykają;
- ocenę, w jakim stopniu postulaty społeczne zostały przełożone na prawo i polityki publiczne;
- opracowanie praktycznych rekomendacji wspierających skuteczne działania na rzecz prewencji przemocy wobec kobiet.

Projekt ma charakter jakościowy i obejmie m.in. analizę dokumentów i materiałów, wywiady z przedstawicielkami organizacji, administracji i ciał decyzyjnych oraz konsultacje weryfikacyjne z ekspertkami. Badanie czerpie z feministycznej socjologii prawa i studiów nad bezpieczeństwem, socjologii rzecznictwa praw, zastosowana zostanie teoria ramowania i podejście zaangażowanego badacza/badaczki.

Wyniki badania przyczynią się nie tylko do rozwoju wiedzy naukowej, ale też mogą wspierać zmiany społeczne i prawne – tak, by skuteczniej działać na rzecz bezpieczeństwa dla wszystkich.